

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/46/2020
Identifikačné číslo spisu: 1315208285
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1315208285.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu BAUPARK, s.r.o., Rovinka 34, 900 41 Rovinka, IČO: 44 687 770, zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Klamárovou, so sídlom v Bratislave, Družstevná 5, proti žalovanému Spoločenstvo KPV, Vajnorská 18, 831 04 Bratislava, IČO: 30 849 705, zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7, o zaplatenie 1.342,18 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/218/2017-208 z 18. apríla 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25Cb/186/2015-156 z 6. marca 2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1.342,18 eura s 9,25% úrokom z omeškania ročne od 17.2.2014 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že strany sporu, žalobca ako zhotoviteľ a žalovaný ako objednávateľ uzatvorili dňa 18.11.2013 Zmluvu o dielo č. ZOD P2/01/2013 (ďalej aj ako „ZOD“), ktorej predmetom bola výmena strešnej krytiny bytového domu Pri starej Prachárni 2 za pevne dohodnutú cenu 23.637,04 eura, z ktorej žalovaný neuhradil zvyšok faktúry č. 1413005 v časti 1.342,18 eura, ktorá predstavuje cenu nedodaného ochranného lešenia. Žalovaný odvolávajúc sa na čl. V bod 5.4 ZOD mal za to, že ochranné lešenie dodané nebolo, a preto má byť cena diela znížená o sumu nedodanej položky. Spornou skutočnosťou medzi stranami konania bolo posúdiť, či ochranné lešenie dodané bolo, nakoľko tvrdenia sporových strán ohľadne daného boli rozporné. Poukázal na to, že v Cenovej ponuke pod položkou 29 bolo uvedené ochranné lešenie v sume 1.125,- eur bez DPH, pričom zmluvné strany žiadnym spôsobom bližšie nedefinovali, ako presne má ochranné lešenie vyzerať.

3. Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov mal súd prvej inštancie preukázané, že dielo bolo riadne vykonané a odovzdané objednávateľovi, t.j. žalovanému, prevzatie diela riadne potvrdil F. G. S., žiadne nedostatky, ktoré boli neskôr dôvodom neuhradenia faktúry v plnej výške v zápise o odovzdaní a prevzatí diela neuviedol, a teda je žalovaný povinný zaplatiť dohodnutú cenu diela, vrátane ceny lešenia.

4. Z výsluchov svedkov mal súd za preukázané, že ochranné zabezpečenie na stavbe vybudované bolo, toto zabezpečenie slúžilo účelu, ktoré má spĺňať lešenie, t.j. zabránenie pádu predmetov a osôb zo strechy a zároveň ochrane osôb nachádzajúcich sa na ulici. V súvislosti s fotodokumentáciou založenou v spise, ako aj CD nosičom, na ktorom sú fotografie obsiahnuté, súd konštatoval, že nie je možné určiť, kedy a v akom časovom období bola vyhotovená a či dokumentuje celý priebeh a postup prác, keď aj svedok I. H. namietal, že fotodokumentácia nepokrýva celý postup prác. To, že na fotografiách nie je vidieť lešenie, neznamena, že vybudované nebolo, nakoľko nebolo preukázané, že fotografie dokumentujú dennodenný postup prác počas celého priebehu výmeny strešnej krytiny. Správa spoločnosti AG-EXPERT síce vylúčila realizáciu ochranného lešenia tak, ako predložil do spisu jeho nákres konateľ žalobcu, nakoľko by to bránilo samotnej výmene strešnej krytiny, avšak výpoveďami svedkov mal súd prvej inštancie vybudovanie ochranného lešenia preukázané, keď svedkovia I. H. a I. H. potvrdili, že lešenie vybudované bolo, avšak slúžilo ako ochrana nie počas celej realizácie strešných prác, ale iba počas určitého úseku a následne muselo byť demontované, lebo bránilo postupu ďalších klampiarskych prác. Bol toho názoru, že uvedené výpovede teda zodpovedajú stanovisku F. A. a potvrdzujú jeho tvrdenie v tom smere, že v určitom úseku postupu strešných prác bolo potrebné odstránenie ochranných prvkov, lebo tieto by bránili samotnej výmene strešnej krytiny. Nebolo úlohou súdu hodnotiť, či zmluvne dohodnutá cena za ochranné lešenie je adekvátna reálne vybudovanému zabezpečeniu, pozostávajúcemu z hranolov a šalovacích dielcov.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 536 ods. 1, § 548 ods. 1 a § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len ako OBZ⁴). Vzhľadom na výsledky dokazovania žalobe v časti istiny v plnom rozsahu vyhovel. Záverom konajúci súd uviedol, že nedoplnil dokazovanie výsluchom ďalších osôb, keďže strany sporu na ich výsluchu ďalej netrvali. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 a nasl. zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

6. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. apríla 2019 sp. zn. 4Cob/218/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a žalobcovi priznal právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, 2 CSP a § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

7. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie jeho rozhodnutia, ktoré považoval za dostatočné. K odvolacej argumentácii žalovaného a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že v konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca pre žalovaného realizoval na základe ZOD výmenu strešnej krytiny bytového domu Pri starej Prachárni 2 za pevne dohodnutú cenu 23.637,04 eura, z ktorej žalovaný neuhradil sumu 1.342,18 eura. Sporným bolo, či žalobca dielo riadne vykonaj aj v časti ochranného lešenia a žalovanému dodal položku č. 29 z cenovej ponuky. Teda úlohou odvolacieho súdu bolo vzhľadom na námietky žalovaného v prvom rade posúdiť či dielo bolo vykonané riadne v celom dohodnutom rozsahu, vrátane sporného vyhotovenia ochranného lešenia. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil, že dielo bolo riadne vykonané a odovzdané objednávateľovi, t.j. žalovanému, prevzatie diela riadne potvrdil F. G. S., žiadne nedostatky, ktoré boli neskôr dôvodom neuhradenia faktúry v plnej výške v zápise o odovzdaní a prevzatí diela neuviedol, a teda potvrdil, že žalovaný je povinný zaplatiť dohodnutú cenu diela, vrátane ceny lešenia.

8. K námietke žalovaného spočívajúcej v tom, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s rozporami vo výpoveďach žalobcu a svedkov, odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na podrobné vyhodnotenie svedeckých výpovedí konajúcim súdom v bode 22. napadnutého rozsudku, z ktorého vyplynul správny záver ohľadne vybudovania ochranného lešenia, a preto skonštatoval nedôvodnosť danej námietky.

9. Rovnako sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nakoľko zmluvné strany žiadnym spôsobom bližšie nedefinovali, ako presne má ochranné lešenie vyzeráť, nemôže sa potom žalovaný brániť tým, že skutočne zrealizované lešenie nezodpovedá jeho predstave lešenia, ako ochrany vybudovanej popri bytovom dome. V dôsledku toho námietku žalovaného ohľadne neakceptovania jeho výhrad nezohľadnením platných vyhlášok a technických noriem nepovažoval za dôvodnú. Zdôraznil, že v žiadnom ustanovení ZOD, vrátane príloh nebol zmluvnými stranami žiadnym konkrétnym spôsobom špecifikovaný druh lešenia, ani taxatívne vymedzené náležitosti a parametre, ktoré by malo obsahovať a uznal názor konajúceho súdu za správny, nakoľko akákoľvek vybudovaná zábrana plniaca funkciu ochrany osôb nachádzajúcich sa na streche, ako aj osôb na chodníku, napĺňa obsahovo položku č. 29 cenovej ponuky. V prílohe č. 1 - Cenová ponuka z 14.11.2013 bola zadefinovaná položka - ochranné lešenie v množstve 75,00 súb, v jednotkovej cene 1.125,00 eur. Žalobca cenu ochranného lešenia fakturoval vo faktúre č. 1413005 vystavenej v celkovej výške 9.284,06 eur, ktorú žalovaný uhradil čiastočne v 2 splátkach, dňa 18.2.2014 zaplatil sumu 5.000,- eur a dňa 27.3.2014 sumu 1.926,44 eur. Žalobca následne na základe výhrad žalovaného, ohľadom výmer realizovaných prác v súlade so zmluvou vystavil k uvedenej faktúre dobropis vo výške 1.015,44 eur.

10. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku žalovaného, podľa odvolacieho súdu zo Zmluvy o dielo nevyplývala ním tvrdená skutočnosť, že podľa bodov 8.17 a 8.18 bezpečnostné prvky, predovšetkým však ochranné lešenie, mali byť inštalované počas celej doby realizácie diela a demontované mohli byť až v čase, kedy pád predmetov a osôb zo strechy nehrozil, a teda by neboli ohrozené ani osoby, ani majetok nachádzajúce sa tak na zemi, ako aj na streche. Práve naopak, na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že lešenie sa v rámci realizácie výmeny strešnej krytiny nachádzalo s poukazom na svedecké výpovede svedkov I. H. a I. H., ktorí sa fyzicky podieľali na realizácii strešných prác. Odvolací súd rovnako súhlasil s názorom konajúceho súdu, že aj z objektívneho hľadiska, a vzhľadom na charakter vykonávaných prác, by nebolo možné, aby žalobca ochranné lešenie nevyhotovil a nezabezpečil pred pádom osôb alebo materiálu riskoval, že zanedbaním tejto jeho povinnosti, by mohlo dôjsť ku škodám, vrátane ujmy na zdraví. Za správny postup súdu prvej inštancie odvolací súd považoval, keď skonštatoval, že žalovaným navrhnutí svedkovia sa nevedeli vyjadriť k otázke existencie lešenia a fotografie, ktoré boli ním predložené nemali žiadnu výpovednú hodnotu aj vzhľadom na správne konštatovanie konajúceho súdu, že z fotodokumentácie založenej v spise, ako aj CD nosiča, na ktorom sú fotografie obsiahnuté, nie je možné určiť, kedy a v akom časovom období bola vyhotovená a či dokumentuje celý priebeh a postup prác, keď aj svedok I. H. namietal, že fotodokumentácia nepokrýva celý postup prác.

11. Ohľadne námietky spočívajúcej v neakceptovaní písomného odborného stanoviska špecialistu a osoby určenej na prevzatie F.. M. A., U., odvolací súd poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to bod 22. kde vysvetlil, na akom základe vychádzal z toho, že výpovede svedkov I. H. a I. H. zodpovedajú stanovisku F.. A. a potvrdzujú jeho tvrdenie v tom smere, že v určitom úseku postupu strešných prác bolo potrebné odstránenie ochranných prvkov, lebo tieto by bránili samotnej výmene strešnej krytiny.

12. Nakoľko žalobcom a žalovaným ako zmluvnými stranami ZOD nebolo špecifikované žiadnym spôsobom, aké ochranné lešenie pri realizácii rekonštrukcie strechy, má byť žalobcom namontované, súd prvej inštancie a odvolací súd považovali vykonanie znaleckého dokazovania na návrh žalovaného za účelom zistenia aké lešenie bolo namontované, za bezpredmetné a nesúvisiace s už vykonaným dokazovaním a zhodnotili, že dané by nemalo žiadny význam pre rozhodovanie súdu.

13. Námietku žalovaného, že dielo neprevzala oprávnená určená osoba a žalobca neodovzdal dielo žalovanému zmluvne dohodnutým spôsobom, odvolací súd posúdil ako nedôvodnú a účelovú, nakoľko sám žalovaný v odpore potvrdil, že zástupca žalovaného F.. G. S. potvrdil prevzatie diela svojím podpisom a namietal len, že žalobcu upozornil na nedostatky, a teda konal v dobrej viere. Rovnako žalovaný po prevzatí diela, uhradil žalobcovi faktúru č. 2013032 vo výške 6000,- eur, faktúru č. 2013035 vo výške 5.400,- eur a časť faktúry č. 1413005, okrem žalovanej sumy.

14. Odvolací súd po preskúmaní veci nezistil ani vadu spočívajúcej v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia či jeho nedostatočnej odôvodnenosti poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. novembra 2011, sp. zn. 6Cdo/145/2011.

15. Záverom uviedol, že na základe preskúmania veci, zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie predmetnej sumy žalovaným a žalovaný svojou argumentáciou v odvolacom konaní nepreukázal opak.

16. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), z obsahu ktorého vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Prípustnosť dovolania vidí vo viacnásobnom porušení ustanovenia § 420 písm. f/ CSP v tom, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, vychádzajúce z nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu, neakceptácie postavenia žalovaného ako spotrebiteľa, hoc mu takéto postavenie patrí a za nepreskúmateľné. Nesprávnosť postupu podľa dovolateľa spočíva najmä v tom, že súd prvej inštancie ignoroval skutočnosť, že žalobca žiada uhradiť ochranné lešenie, teda konštrukciu spĺňajúcu taxatívne vymedzené atribúty technickými normami, ktorej dodanie podľa neho nebolo preukázané. Tiež súd prvej inštancie podľa neho nevychádzal z právneho stavu založeného Zmluvou o dielo, neposkytol ochranu strane sporu v postavení spotrebiteľa. Namieta nevykonanie komparácie jednotlivých dôkazov absenciu vyhodnotenia rozporov v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, neodôvodnenie odmietnutia dokazovania (záväzok zhotoviteľa vyplývajúci zo ZOD čl. VII. 7.1 bod VIII. Článok 8.1. bod 8.17, ignoráciu záväzného plnenia platných technických noriem žalobcom a neakceptáciu odborného stanoviska F.. A.). Konkrétne poukázal na to, že položka lešenie je kalkulovaná v časti montáže odkazujúc na výpovede svedkov ním navrhnutých súd sa nezaoberal otázkou akou jednotkou je v zmluve o dielo vyjadrené množstvo lešenia nesprávne vyporiadanie sa s otázkou špecifikácie lešenia a dôkazmi popierajúcimi jeho existenciu. Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ dôvodil tým, že súdy nižšej inštancie posudzovali daný spor ako rýdzo obchodnoprávny vzťah a žalovaného nepovažovali za spotrebiteľa, hoci podľa neho je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský zmluvný vzťah argumentujúc tým, že preberací protokol potvrdil F.. G. S., starobný dôchodca, ktorý ho nepodpísal ako obchodník, ale ako zástupca osôb - Spoločenstvo vlastníkov, ktoré podľa žalovaného je združením spotrebiteľov sui generis. Podľa dovolateľa nebola ešte zodpovedaná otázka, či spoločenstvo vlastníkov bytov, zriadené podľa zákona č. 182/1993 Z.z. ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, pri konaní a právnych úkonoch vykonávaných ako ich zástupca za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, postavenie spotrebiteľa. V spojitosti s tým upozornil na to, že vnútroštátne súdy môžu smernice Európskeho parlamentu a Rady iba aplikovať, nie však vykladať a zároveň položil prejudiciálne otázky (špecifikované v podanom dovolaní), a preto podľa neho by malo byť o podanom dovolaní rozhodnuté až na základe rozhodnutia o prejudiciálnych otázkach. Navrhol preto rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

20. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného rozhodnutia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie

nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

21. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23.1 Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

23.2. Podľa ustanovenia § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

24.1 Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

24.2. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

25. Podľa ustanovenia § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

26. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

27. Jedným z dôvodov, z ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania je ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, tvrdiac, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že súd ignoroval taxatívne vymedzené atribúty technickými normami nevychádzal z právneho stavu založeného Zmluvou o dielo neposkytol ochranu strane sporu v postavení spotrebiteľa. Odvolaciemu súdu vyčítal, že vychádzal z nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu neakceptoval postavenie žalovaného v pozícii spotrebiteľa. Nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia videl v tom, že sa nevyjadril k jeho odvolacím námietkam, riadne neodôvodnil odmietnutie dokazovania (záväzok zhotoviteľa vyplývajúci zo ZOD čl. VII. 7.1 bod VIII. Článok 8.1. bod 8.17), odmietol vykonať ním navrhnuté dokazovanie (znalecké dokazovanie) a nevysvetlenie rozporov medzi vykonanými dôkazmi navzájom, neprihliadnutie na ním predložené dôkazy (záväzné plnenie platných technických noriem žalobcom, neakceptáciu odborného stanoviska F.. A. a dôkazmi popierajúcimi existenciu lešenia).

28. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov SR. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS

251/03). Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1Cdo 202/2017, 2Cdo 162/2017, 5Cdo 112/2018, 7Cdo 202/2017, 8Cdo 85/2018). Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

29.1. Pokiaľ žalovaný v dovolaní namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na podstate tejto zásady zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne, ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). O taký prípad by mohlo ísť aj vtedy ak súdne rozhodnutie nedáva jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému, rozhodujúcej skutočnosti, alebo odôvodnenie je rozporné a nejasné.

29.2. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Treba mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; pričom odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu žalovaného. Na základe dostatočne vykonaného skutkového zistenia a dokazovania súdy dospeli jednotne k právnomu záveru, že ochranné zabezpečenie na stavbe vybudované bolo a slúžilo účelu, ktoré má splňať lešenie, t.j. zabránenie pádu predmetov a osôb zo strechy a zároveň ochrane osôb nachádzajúcich sa na ulici. Odvolací súd odkázal na rozsiahle vykonanie dokazovania súdom prvej inštancie, vrátane výsluchov navrhnutých svedkov (bod 15. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Náležite sa vyjadril aj k namietaným rozporom vo výpovediach žalobcu a svedkov odkazom na podrobné vyhodnotenie svedeckých výpovedí konajúcim súdom (bod 22. rozsudku súdu prvej inštancie), a tiež k námietke, že konajúci súd nevyhodnotil skutočnosť s odkazom na body 8.17 a 8.18 ZOD predmetnej Zmluvy o dielo (bod 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd mal za to, že tvrdenie žalovaného spočívajúce v tom, že „bezpečnostné prvky, najmä ochranné lešenie, mali byť inštalované počas celej doby realizácie diela a demontované mohli byť v čase, kedy pád predmetov a osôb zo strechy neohrozil, a teda by neboli ohrozené ani osoby, ani majetok nachádzajúce sa tak na zemi, ako aj na streche?, nevyplývalo z predmetnej Zmluvy o dielo. Čo sa týka námietky ohľadne stanovenia ceny za dané ochranné lešenie, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu

prvej inštancie vychádzajúc z prílohy č. 1 - Cenová ponuka z 14.11.2013, kde bola zadefinovaná položka - ochranné lešenie. Prihliadnuc na vyššie uvedené takýto postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, a preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať porušenie práva na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

29.3. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

29.4. Najvyšší súd k dovolacej námietke dovolateľa spočívajúcej v odopretí vykonania znaleckého dokazovania konštatuje, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústavy“) (pozri III. ÚS 332/09), ale iba za predpokladu, že by daný navrhovaný dôkaz mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení dovolateľa. Avšak vyššie uvedené sa netýka prejednávaneho prípadu, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že medzi zmluvnými stranami nebolo špecifikované žiadnym spôsobom, aké ochranné lešenie pri realizácii rekonštrukcie strechy, má byť žalobcom namontované. Žalobca tak mal možnosť zvoliť si druh lešenia, zodpovedajúci charakteru vykonávaných prác, pričom vykonanie znaleckého dokazovania by sa z daného dôvodu javilo ako neúčelné, nepotrebné a nevhodné. Teda nie je možné konštatovať, že by došlo k bezdôvodnému odopretiu vykonania dôkazu, nakoľko súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd svoj procesný postup ohľadne uvedeného aj adekvátne odôvodnili, keď okrem iného aj konštatovali, že navrhované dokazovanie by bolo nadbytočné a nevhodné. Z rovnakého dôvodu dovolací súd považoval dovolaciu námietku žalovaného, spočívajúcej v neprihliadnutí na odborné stanovisko F. M. A., U., za nedôvodnú, nakoľko odvolací súd predmetnú námietku náležite odôvodnil (bod 18. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu) a rovnako aj námietku ohľadne neakceptácie výhrad žalovaného spočívajúcich v nezohľadnení platných vyhlášok a technických noriem (bod 15. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd dostatočným spôsobom odôvodnil aj jeho neprihliadnutie na svedecké výpovede svedkov navrhnutých žalovaným, nakoľko sa nevedeli vyjadriť k spornej otázke, a to k existencii lešenia. K námietke dovolateľa, že súd sa nemal spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti strán sporu, ale mal dôkaznú iniciatívu prevziať sám, dovolací súd uvádza, že ani v prípadnom spotrebiteľskom spore, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, podľa § 291 ods. 3 CSP sa ustanovenie § 296 CSP nepoužije a v zmysle § 295 CSP súd výnimočne môže (t.j. nie je to jeho povinnosť, ale možnosť vo výnimočných prípadoch) vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli (tzv. príklon k vyšetrovaciemu princípu), ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to zákon explicitne umožňuje. Takýto postup je odôvodnený najmä v spotrebiteľských sporoch, v ktorých je zvýšená miera ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov. Zákonodarca to zhrnul tak, že súd sa nebude spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dôkaznú iniciatívu sám.

30. Z práve uvedených dôvodov preto dovolací súd dospel k tomu, že dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné nie je.

31. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že právna otázka v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Uvedenú otázku v dovolaní definoval nasledovne: Má spoločenstvo vlastníkov bytov, zriadené podľa zákona č. 182/1993 Z.z. ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, pri konaní a právnych úkonoch vykonávaných ako ich zástupca za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome postavenie spotrebiteľa?.

32. V zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je potrebné vykladať tak, že dovolanie je prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená ustáleno. Nemožno túto prípustnosť teda vykladať tak, že je to právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vôbec riešená. Takýto záver z textu zákona nevyplýva (nemožno ho vyvodíť ani jazykovým výkladom), ale nemožno ho vyvodíť ani teleologickým výkladom, teda s prihliadnutím na účel, ktorý má dovolanie v systéme opravných prostriedkov plniť (napr. I. ÚS 115/2020). Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

33. V súvislosti s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa dovolateľa nebola vyriešená otázka, či má spoločenstvo vlastníkov bytov, zriadené podľa zákona č. 182/1993 Z.z. ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, pri konaní a právnych úkonoch vykonávaných ako ich zástupca za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, postavenie spotrebiteľa.

34. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 182/ 1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá spravuje spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, nebytové priestory, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len „spoločné nebytové priestory“), príslušenstvo a príľahlý pozemok vrátane ich údržby a obnovy. Spoločenstvo zabezpečuje plnenia spojené s užívaním bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo vzniká dňom zápisu do registra spoločenstiev vedenom obvodným úradom v sídle kraja (ďalej len „správny orgán“) príslušným podľa sídla spoločenstva (ďalej len „register“).

35. Podľa § 52 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník?“), spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

36. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

37. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu a jednoznačne vymedzenú právnu definíciu spotrebiteľa a spoločenstva vlastníkov bytov, konštatuje, že otázka nastolená žalovaným je síce otázkou právnou, avšak nepredstavuje otázku, ktorá viedla k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu a nejde o otázku zásadného právneho významu, nakoľko podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov je spoločenstvo právnickou osobou, pričom postavenie spotrebiteľa sa priznáva výlučne fyzickej osobe. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vydané o sťažnosti žalovaného sp. zn. I. ÚS 528/2019 zo dňa 17. decembra 2019, v ktorom ústavný súd bez toho, aby akokoľvek prejedlikoval právne postavenie dovolateľa,

signalizoval zjavnú neopodstatnenosť právnej argumentácie dovolateľa o jeho postavení spotrebiteľa v právnom vzťahu so žalobcom. Spotrebiteľom podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka je jednoznačne definovaná fyzická osoba, pričom právnická osoba sa za spotrebiteľa nepovažuje. Žalovaný je inou právnickou osobou podľa § 7 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v spojení s ust. § 18 ods. 2 písm. d) Občianskeho zákonníka.

38. V danom prípade súd prvej inštancie, ako aj súd druhej inštancie svoje rozhodnutie založili, teda vec právne posúdili podľa §§ 536 ods. 1, 548 ods. 1, 554 ods. 1 a 555 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom sa nezaoberali právnou otázkou možnej aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka a otázkou právneho postavenia dovolateľa ako spotrebiteľa (na takejto otázke obrana žalovaného v rámci tohto súdneho sporu pred súdmi oboch inštancií ani nebola založená, neuplatnil ju ani v podanom odvolaní); rozhodnutie odvolacieho súdu tak nebolo založené na posúdení tejto právnej otázky. V konaní bolo sporným, a zároveň podstatným, či vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť za montáž a použitie ochranného lešenia pri realizácii diela - Výmena strešnej krytiny domu Pri Starej prachárni 12, dohodnutého v Zmluve o dielo ZOD P2/01/2013 uzavretej podľa ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich zmluvu o dielo, pričom žalovaný tvrdil, že predmetné lešenie nebolo na stavbe dodané a zároveň, či bol zhotovený - dokončený bleskozvod (žalovaný namietol nedostatok odbornej prehliadky a skúšky oprávneným elektrotechnikom špecialistom). Na právne posúdenie existencie tejto povinnosti žalovaného v danom prípade v konečnom dôsledku nemá vplyv posúdenie právnej otázky, či je žalovaný spotrebiteľom alebo nie. Teda aj prípadné nesprávne právne posúdenie právneho postavenia žalovaného v tomto prípade nebolo rozhodujúce pre výrok súdneho rozhodnutia. Predmetom dovolacích námietok uvádzaných v dôvodoch dovolania sú námietky proti súdmi ustálenému skutkovému stavu (dodanie, resp. nedodanie ochranného lešenia) a nie námietky nesprávneho právneho posúdenia tohto skutkového stavu. V dovolaní žalovaný neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia vzniku povinnosti žalovaného zaplatiť za riadne ukončené a odovzdané dielo dohodnutú cenu diela. Nevymedzil v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia vzniku tejto povinnosti žalovaného s odkazom na príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka a v čom by bolo použitie ustanovení o spotrebiteľských zmluvách pre žalovaného prospešnejšie, keďže žalovaný argumentuje svojim právnym postavením spotrebiteľa. Výhodiskom ochrany vyplývajúcej zo spotrebiteľského práva je fakticky nerovné postavenie spotrebiteľa proti podnikateľovi, ktorý môže profitovať z väčšej profesionálnej skúsenosti, lepšej znalosti práva či jednoduchšej dostupnosti právnych služieb. Silnejšie postavenie podnikateľa spočíva tiež v odbornom zázemí, ktorým spravídla disponuje a ktoré zodpovedá jeho právnej povinnosti evidovať, vykazovať a zdaňovať určité príjmy od svojich zákazníkov. Od dodávateľa je potrebné tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnosti poctivo. Pri interpretácii a aplikácii zákonných ustanovení, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy, musia všeobecné súdy rešpektovať ústavný princíp ochrany slabšej strany vyplývajúci z princípu rovnosti vyjadreného v čl. 1 Listiny základných práv a slobôd a zahrňajúci aj princíp ochrany spotrebiteľa a premietnuť ho do svojich úvah a posúdení. V danom prípade treba podotknúť, že žalovaný bol v prvoinštančnom i odvolacom súdnom konaní zastúpený právnym zástupcom - advokátom (v dovolacom konaní je povinne zastúpený právnym zástupcom - advokátom). Účelom danej právnej úpravy je snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické, informačné, odborné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú. Inak povedané, aby bola dosiahnutá rovnosť ako cieľ je potrebné nerovnosť východiskových pozícií kategorizovať rovnako nerovnou úpravou práv a povinností. Termín ochrana spotrebiteľa sa vo svojom štandardnom význame v zásade vzťahuje na nekalé podmienky. Ochrana spotrebiteľa pri neprijateľných podmienkach vychádza z nerovnakej vyjednávacej pozície spotrebiteľa už na začiatku vytvárania zmluvného vzťahu. Z toho vychádza vnútroštátne právo, ako aj smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Veriteľ (dodávateľ v spotrebiteľskej terminológii) si vzhľadom na svoju faktickú silu môže presadiť do zmluvy rôzne asymetrické podmienky, následne ich uplatňovať a spotrebiteľ si toho nemusí byť vedomý. Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že žalovaný namieta nesprávne zistenie skutkového stavu, najmä vo vzťahu k existencii ochranného lešenia na stavbe počas realizácie diela, nenamietal neexistenciu dohody o dodaní tohto ochranného lešenia alebo, že by podľa zmluvy mal zaň platiť aj v prípade jeho nedodania, nenamieta asymetrickosť uzavretej Zmluvy o dielo ani nekalosť predmetnej zmluvnej podmienky (čo by v prípade jeho postavenia ako spotrebiteľa bolo možné aj ex offio skúmať ako nekalú

obchodnú podmienku). Ako vyplýva z obsahu spisu dovolateľ uzavrel so žalobcom zmluvu o dielo, ktorej súčasťou bola dohoda o dodaní ochranného lešenia podľa cenovej ponuky, pričom v zmluve bolo aj priamo dohodnuté, že za nevykonané alebo nedodané práce bude dohodnutá cena znížená. V dovolaní žalovaný predkladá vlastnú verziu skutkového stavu vo vzťahu k splneniu/nesplneniu povinnosti žalobcu zo zmluvy o dielo (v dovolaní tvrdí nedodanie ochranného lešenia) a nesmeruje na nesprávne právne posúdenie tohto skutkového stavu súdom. Orbiter dictum dovolací súd uvádza, že zaplatiť vopred dohodnutú cenu za službu poskytnutú v záujme objednávateľa, či zhotovené dielo v zmysle uzavretej zmluvy má objednávateľ bez ohľadu na to, či je v postavení spotrebiteľa alebo nie, resp. či bola zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka, a taktiež v prípade neposkytnutia služby alebo nezhotovenie diela, nevzniká povinnosť objednávateľovi platiť rovnako podľa ustanovení Obchodného zákonníka, ako aj podľa Občianskeho zákonníka. Dovolanie žalovaného preto ani v tejto časti nemožno považovať za prípustné (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

39. K návrhom žalovaného na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie, a to:

1. Majú sa ustanovenia smerníc Európskej únie, akými sú: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES z 19. mája 1998, Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 a článok 153 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva vykladať tak, že rovnaká ochrana ako spotrebiteľovi prináleží aj právnickej osobe, združujúcej ex lege (podľa vnútroštátneho predpisu) viacerých spotrebiteľov, ktorá pri uzatváraní zmlúv spadajúcich do pôsobnosti týchto smerníc koná ako zástupca viacerých spotrebiteľov s cieľom, ktorý sa netýka obchodnej činnosti alebo podnikania spotrebiteľov alebo právnickej osoby?;

2. Je v súlade s vyššie uvedenými smernicami, ak vnútroštátnym právnym predpisom je uložená spotrebiteľom povinnosť združiť sa na vykonávanie určitej činnosti, a svoje práva spotrebiteľov pri uzatváraní zmlúv spadajúcich do pôsobnosti týchto smerníc, vykonávať výhradne prostredníctvom tejto právnickej osoby?;

3. Majú sa vyššie uvedené smernice vykladať tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, aby sa núteným ex lege združením spotrebiteľov na obstarávanie spoločnej veci, pri uzatváraní zmlúv spadajúcich do pôsobnosti týchto smerníc, spájala účinok straty postavenia spotrebiteľa a odňatia ochrany spotrebiteľa vzhľadom na postavenie združenia spotrebiteľov ako právnickej osoby?;

4. Majú sa vyššie uvedené smernice vykladať tak, že spotrebiteľ má povinnosť uhradiť dodávateľovi cenu služby, ktorej dodanie bolo súčasťou zmluvných dojednaní, vrátane určenia ceny za túto službu, a ktorú dodávateľ bez osobitného individuálneho dojednania (o možnosti nedodať ju bez zmeny ceny) spotrebiteľovi nedodal?

najvyšší súd uvádza (s poukazom na II. ÚS 129/2010), že Súdny dvor má „právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov orgánov Spoločenstva a ECB; c) výkladu štatútov orgánov zriadených aktom Rady, ak to tak tieto štatúty stanovujú. Ak je takáto otázka predložená niektorému súdu členského štátu a tento súd usúdi, že rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia, môže požiadať Súdny dvor, aby o nej vydal nález. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor. V súlade s judikatúrou ústavného súdu účastník konania má právo na to, aby každý spor alebo iná právna vec sa pred vnútroštátnym súdom rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je aj výklad komunitárneho práva (podľa v súčasnosti platnej terminológie „práva EÚ“, pozn.) podľa čl. 234 Zmluvy o ES (v súčasnosti čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, pozn.) v konaní o prejudiciálnej otázke. V takom prípade tvorí výklad práva EÚ obsiahnutý v rozsudku Súdneho dvora súčasťou právneho základu rozhodovania vo veci samej (m. m. IV. ÚS 206/08). ak vnútroštátny súd nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru v konkrétnej veci, kde to bola jeho povinnosť (nielen možnosť tak urobiť), potom to môže za istých okolností zakladať zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva (práva EÚ) postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu (pozri 23 napríklad rozsudok z 30. septembra 2003 vo veci Köbler proti Rakúskej republike, C-224/01). V zmysle už uvedenej judikatúry je preto nevyhnutné, aby sa ústavný súd zameral na posúdenie skutočnosti, či vnútroštátny súd (v okolnostiach prípadu najvyšší súd, pozn.) bol povinný prejudiciálnu otázku

Súdnemu dvoru predložiť a či bol výklad práva EÚ uskutočnený Súdny dvorom na základe predložených prejudiciálnych otázok v konečnom dôsledku nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci samej.

40. Účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva EÚ. Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o ES (v súčasnosti čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, pozn.) je založené na delbe úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor, a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdny dvor. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva EÚ (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra). Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdny dvoru podľa čl. 234 Zmluvy o ES (resp. čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdny dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 206/08). Ako už bolo uvedené všeobecný súd, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok, je súdom, ktorý, ak sú splnené predpoklady na predloženie prejudiciálnej otázky, nemá inú možnosť, ako prejudiciálnu otázku Súdny dvoru predložiť. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku však nevzniká v každom prípade. V nadväznosti na dosiaľ uvedené ústavný súd vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdny dvoru, ktoré je v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súdny, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

- a) ak odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,
- b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „acte éclairé“),
- c) ak je výklad práva Spoločenstva alebo Únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „acte clair“).

41. Z vyššie uvedeného (body 39. a 40.), ako aj z dôvodov uvedených v bodoch 34., 35., 37. a 38. tohto odôvodnenia vyplýva, že žalovaným nastolené prejudiciálne otázky by v danom prípade nemali žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie veci samej. Úlohou Súdneho dvora EÚ v rámci prejudiciálneho konania je poskytnúť výklad práva Európskej únie alebo rozhodnúť o jeho platnosti, a nie uplatňovať toto právo na skutkový stav, ktorý vyplýva z konania vo veci samej. To je úloha vnútroštátneho súdu, a preto Súdny dvor EÚ neprislúcha rozhodovať o skutkových otázkach, ktoré vznikli v konaní o veci samej, ani rozhodovať o prípadných rozdielnych názoroch na výklad alebo uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov. Naviac najvyšší súd uvádza, že napr. samotná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES definuje spotrebiteľa ako akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v rámci obchodných praktík koná na účely spadajúce mimo rámca obchodnej, podnikateľskej, remeselníckej a profesionálnej činnosti; Smernica 2011/83/EU sa vzťahuje na zmluvy zatvárané mimo prevádzkových priestorov a zmluvy uzavreté na diaľku, Smernica 98/27/ES upravuje ochranu kolektívnych záujmov subjektov slúžiacich na ochranu spotrebiteľov (žaloby na zdržanie sa konania) a Smernica 93/13/ES upravuje ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v

zmluvách a čl. 153 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva - zrejme mal dovolateľ na mysli čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie upravujúci ochranu spotrebiteľa. Preto najvyšší súd v tomto prípade nepristúpil k prerušeniu konania a predloženiu prejudiciálnych otázok na Súdny dvor EÚ.

42. Podľa § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

43. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (*ratione valoris*), preto dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí nie je možný, ak peňažné plnenie neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy.

44. Okrem dôvodov neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP konštatovaných vo vyššie uvedených bodoch tohto odôvodnenia, dovolací súd konštatuje, že v preskúmvanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 1.342,18 eura. Keďže nejde o prípad podľa § 422 ods. 1 písm. b/ CSP (pozri aj I. ÚS 528/2019), dovolací súd skúmal, či peňažné plnenie, ktoré je predmetom dovolacieho konania, (ne)prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby, t.j. 16. apríla 2015 bola 380 eur (nariadenie vlády č. 297/2014, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2014).

45. Nakoľko odvolací súd rozhodoval v dovolaní podľa § 421 ods. 1 CSP napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3.800 eur), dovolanie žalovaného nie je v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné ani z tohto dôvodu.

46. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli vyššie citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je daná prípustnosť dovolania žalovaného ani podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c/ CSP.

47. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Vzhľadom na to však, že žalobcovi v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

48. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.